



Liisa Eränen

Kestävän UX-suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden välinen suhde

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muotoilija

Muotoilun tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

29.5.2023

Tiivistelmä

Tekijä(t):	Liisa Eränen
Otsikko:	Kestävän UX-suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden välinen suhde
Sivumäärä:	27 sivua + 1 liitettä
Aika:	29.5.2023
Tutkinto:	Muotoilija
Tutkinto-ohjelma:	Muotoilun tutkinto-ohjelman
Suuntautumisvaihtoehto:	Digitaalinen muotoilu
Ohjaaja(t):	Lehtori Juhana Kokkonen

Tämä opinnäytetyö käsittelee kestävästä UX-suunnittelusta ja sen vaikutusta liiketoiminnan edistämiseen. Työn tarkoituksena on selvittää, voiko kestävä suunnittelu ja liiketoimintalähtöisyys kulkea käsi kädessä, ja mitkä ovat näiden kahden näkökulman väliset yhteydet ja haasteet.

Työn teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään kestävästä UX-suunnittelusta ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyuden näkökulmista. Lisäksi tarkastellaan UX-suunnittelijan vaikutusta liiketoiminnan edistämiseen, liiketoimintalähtöisyyden käsitettä ja UX-suunnittelun hyötyjä liiketoiminnassa. Viitekehyksessä tuodaan myös esiin kestävästä suunnittelusta ja liiketoimintalähtöisyyden välinen yhteys.

Opinnäytetyön tutkimusosa suoritettiin teemahaastatteluna. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia näkemyksiä UX-suunnittelijoilla on kestävyuden ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisestä. Haastattelun tulokset ja johtopäätökset esitellään työn lopussa, jossa korostetaan kestävästä suunnittelusta tärkeyttä ja liiketoimintalähtöisyyden merkitystä suunnittelijan työssä. Lisäksi tarkastellaan kestävyuden ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisen haasteita ja mahdollisuuksia.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että suunnittelijat ovat tietoisia kestävästä kehityksen merkityksestä ja pyrkivät ottamaan sen huomioon työssään. He ymmärtävät liiketoimintalähtöisyyden tärkeyden, mutta kohtaavat haasteita näiden kahden tavoitteen yhdistämisessä. Suunnittelijat toivovat siirtymistä kohti yhteisvastuullisempaa ja ihmisten hyvinvointiin keskittyvää ajattelutapaa. Vaikka kestävästä kehityksen periaatteiden täysimääräinen soveltaminen on vielä kehitysvaiheessa, on positiivista, että asiantuntijat tunnistavat kestävästä suunnittelusta merkityksen ja pyrkivät integroimaan sen entistä vahvemmin työhönsä tulevaisuudessa.

Avainsanat: Kestävä suunnittelu, UX-suunnittelu, käyttökokemussuunnittelu, digitaalinen muotoilu, vastuullisuus, liiketoimintalähtöisyys

Abstract

Author(s): Liisa Eränen
Title: The relationship between sustainable development and business orientation in UX design
Number of Pages: 27 pages + 1 appendices
Date: 29 May 2023

Degree: Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme: Design
Specialisation option: Digital Design
Instructor(s): Juhana Kokkonen, Senior Lecturer

This thesis examines sustainable UX design and its impact on business advancement. The purpose of this study is to determine whether sustainable design and business orientation can go hand in hand and identify the connections and challenges between these two perspectives.

The theoretical framework of the thesis explores sustainable UX design from the perspectives of ecological, social, and economical sustainability. It also examines the influence of UX designers on business advancement, the concept of business orientation, and the benefits of UX design in business. The theoretical framework highlights the connection between sustainable design and business orientation.

The research portion of the thesis was conducted through thematic interviews. The aim of the research is to understand the viewpoints of UX designers regarding the integration of sustainability and business orientation. The interview results and conclusions are presented in the fifth and sixth sections, emphasizing the importance of sustainable design and the significance of business orientation in the work of designers. Additionally, the challenges and opportunities of combining sustainability and business orientation are discussed.

The findings of the research indicate that designers are aware of the significance of sustainable development and strive to incorporate it into their work. They understand the importance of business orientation but face challenges in reconciling these two goals. Designers express a desire to transition towards a more collaborative and human-centric mindset. Although the full application of sustainable development principles is still in a developmental stage, it is positive that experts recognize the importance of sustainable design and aim to integrate it more strongly into their work in the future.

Keywords: Sustainable design, user experience design, sustainability, digital design, business-driven design

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kestävä UX-suunnittelu	3
2.1	Ekologinen kestävyys UX-suunnittelussa	5
2.2	Sosiaalinen kestävyys UX-suunnittelussa	7
2.3	Taloudellinen kestävyys UX-suunnittelussa	8
3	UX-suunnittelijan vaikutus liiketoiminnan edistämiseen	8
3.1	Mitä on liiketoimintalähtöisyys?	9
3.2	UX-suunnittelun hyödyt liiketoiminnassa	9
4	Kulkevatko kestävyys ja liiketoimintalähtöisyys käsi kädessä?	10
4.1	Kestävän suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhteys	10
4.2	Kestävän suunnittelun varjopuolet	12
5	Haastattelu osana tutkimusta	12
5.1	Haastattelun tarkoitus	13
5.2	Haastattelun toteutus ja analysointi	13
6	Haastattelun tulokset ja johtopäätökset	15
6.1	Kestävän suunnittelun tärkeys	16
6.2	Liiketoimintalähtöisyyden merkitys suunnittelijan työssä	17
6.3	Kestävyyden ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisen haasteet	18
6.4	Liiketoimintalähtöisen ja kestävä suunnittelun yhdistämisen mahdollisuudet	20
6.5	Voiko kestävä suunnittelu toteuttaa liiketoimintalähtöisesti?	21
6.6	Johtopäätöksiä	22
7	Lopuksi	23
	Lähteet	26
	Liitteet	28
	Haastattelu	28

1 Johdanto

Kiinnostus opinnäytetyön aihetta kohtaan heräsi arkisissa keskusteluissa siitä, kuinka kestävä kehitys on pinnalla tämän päivän maailmassa ja se on huomioitava myös UX-suunnittelussa. Itsekseni kuitenkin pohdin, kuinka kestävää suunnittelua pystyy toteuttamaan nykymaailmassa, jossa kilpailu on kovaa ja liiketoimintaa usein ohjaa raha ja tulokset (Lisefski 2020).

Ilmastonmuutos on yksi suurimmista haasteista, joita maailma tällä hetkellä kohtaa, ja se edellyttää toimia kaikilta yhteiskunnan sektoreilta. Jokaisella alalla on ammatillinen vastuu ja oma roolinsa ilmastonmuutoksen hillinnässä. Ilmastonmuutos on todellinen, ja jokaisen alan ammattilainen on velvollinen osallistumaan kestävämpään tulevaisuuteen. Myös UX-suunnittelija voi vaikuttaa ilmastonmuutokseen työssään ja on velvollinen osallistumaan kestävämmän tulevaisuuden rakentamiseen. Internetin valtavan läsnäolon myötä toimintamme voi nykyään vaikuttaa ihmisiin, eläimiin ja ympäristöön. Suunnittelijoina meidän on tärkeää pitää tämä mielessä ja pyrkiä aktiivisesti käyttämään kestäviä ratkaisuja. (Masiukiewicz 2022.)

Tänä päivänä rahan voima yhteiskunnassamme on niin suuri, että se ohjaa ihmisten käyttäytymistä ja toimintaa. Myös UX-suunnittelija voi päätyä suunnittelemaan epäeettisiä ratkaisuja, mikäli suunnittelija tai työnantajat keskittyvät vain lyhyen aikavälin taloudellisiin voittoihin ja unohtavat eettiset ja kestävät käytännöt. Lopputuloksena saattaa syntyä tuotteita, jotka ovat halpoja valmistaa, mutta saastuttavat ympäristöä tai heikentävät ihmisoikeuksia. Toisaalta raha voi myös ohjata suunnittelijoita tekemään eettisesti kestäviä ratkaisuja, jos yritykset ja yksilöt näkevät pitkän aikavälin hyödyt kestävässä käytännöissä ja vastuullisessa liiketoiminnassa. Esimerkiksi yritykset, jotka panostavat kestäviin ratkaisuihin, voivat erottua kilpailijoistaan ja houkutella muun muassa ympäristötietoisia asiakkaita. (Courtnell 2022.) Kysymys kuuluukin, kuinka voimme UX-suunnittelijoina kehittää liiketoimintaa niin, että se huomio myös kestävä kehityksen.

Opinnäytetyössäni tarkastelen, miten UX-suunnittelijat näkevät kestävän sekä liiketoimintalähtöisen suunnittelun huomioimisen omassa työssään. Kartoitan UX-suunnittelijoiden näkemyksiä kestävän ja liiketoimintalähtöisen suunnittelun yhdistämisen haasteista ja mahdollisuuksista. Pyrin selvittämään, ovatko ne toisiaan tukevia vai mahdollisesti ristiriidassa keskenään. Lisäksi pyrin hahmottamaan kestävän suunnittelun toteutustapoja liiketoimintalähtöisesti.

Tutkimuskysymykseni opinnäytetyössäni on: Onko kestävää UX-suunnittelua mahdollista toteuttaa liiketoimintalähtöisesti?

Opinnäytetyöni tutkielman toteutin haastatteleamalla kokeneita UX-suunnittelijoita ja analysoimalla haastatteluaineiston. Haastatteluaineiston avulla pyrin kartoittamaan kestävän UX-suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisen mahdollisia vaikutuksia ja käytännön ratkaisuja. Tarkastelen myös kestävän UX-suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhtymäkohtien mahdollisia haasteita ja esteitä.

Opinnäytetyöni pyrkii siis tuomaan esiin kestävän suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden merkitystä UX-suunnittelussa ja selvittämään, miten niiden molempien edistäminen on mahdollista. Tutkimus pyrkii lisäämään ymmärrystä siitä, millaisia haasteita ja mahdollisuuksia kestävään suunnitteluun ja liiketoimintalähtöisyyteen liittyy UX-suunnittelussa.

Lopullinen tavoitteeni oli tuottaa konkreettisia ja käytännöllisiä ratkaisuja, joita UX-suunnittelijat voivat hyödyntää kestävässä mutta liiketoimintalähtöisessä suunnittelussa. Työni voi auttaa yrityksiä ja UX-suunnittelijoita löytämään uusia tapoja yhdistää kestävän suunnittelun periaatteet liiketoiminnan tavoitteisiin ja saavuttamaan siten kestävän ja kannattavan liiketoiminnan.

Olen rajannut työni UX-suunnitteluun, mutta kestävyys on halunnut tuoda kaikki kolme osa-aluetta:

- sosiaalinen kestävyys

- ekologinen kestävyys
- taloudellinen kestävyys (Purvis 2018, 685).

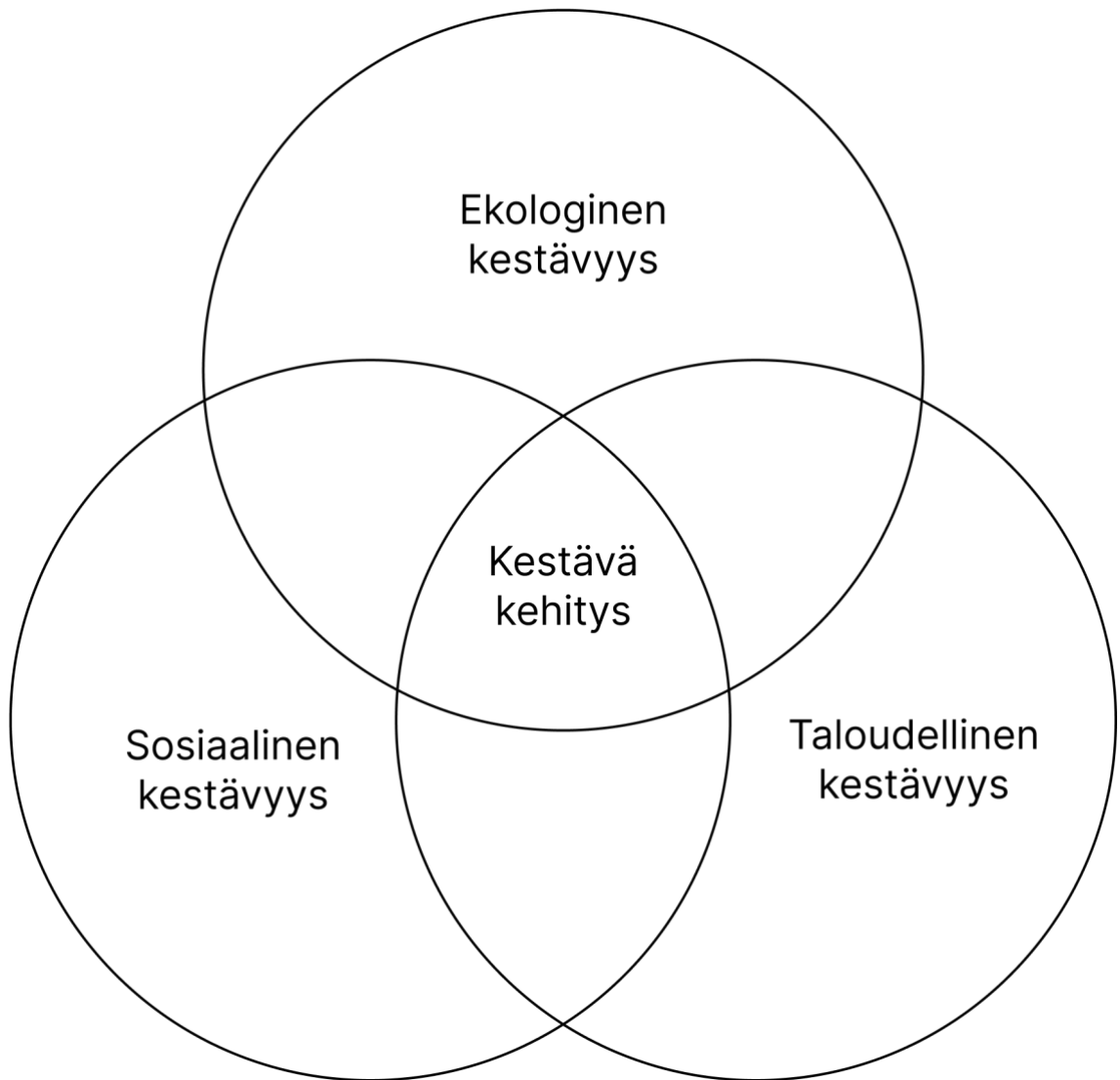
2 Kestävä UX-suunnittelu

Tätä opinnäytetyön aihetta käsitellään UX-suunnittelijoiden näkökulmasta. UX-suunnittelija on käyttökokemussuunnittelija, jonka tehtävä on parantaa digitaalisten palveluiden tai tuotteiden käyttäjien kokemuksia ja luoda käytettäviä ratkaisuja, jotka vastaavat käyttäjien tarpeisiin (Interaction Design Foundation n.d.).

Kestävä UX-suunnittelu on kasvava ilmiö, jossa pyritään tarjoamaan käyttäjille laadukkaita käyttökokemuksia samalla kun vähennetään energiankulutusta ja ympäristövaikutuksia (Costa Brabo 2015). Kestävä UX-suunnittelu on ajankohtainen aihe, joka tulisi ottaa huomioon kaikessa digitaalisessa suunnittelutyössä. Sen tavoitteena on luoda käyttöliittymiä ja palveluita, jotka ovat käyttäjäystävällisiä, inklusiivisia, pitkäikäisiä sekä ympäristöystävällisiä.

Kestävä UX-suunnittelu huomioi ympäristönäkökulman kaikissa suunnitteluprosessin vaiheissa. Se edellyttää tietoa siitä, miten erilaiset käyttöliittymät ja digitaaliset palvelut vaikuttavat ympäristöön, ja pyrkii vähentämään näiden vaikutusten negatiivisia seurauksia. Kestävä UX-suunnittelu voi esimerkiksi auttaa vähentämään energiankulutusta, hiilijalanjälkeä ja digitaalisten laitteiden haitallisia ympäristövaikutuksia. (Greenwood 2021.)

Lisäksi kestävä UX-suunnittelu huomioi myös sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat. Se pyrkii luomaan käyttöliittymiä ja palveluita, jotka ovat yhteiskunnallisesti hyväksyttäviä, oikeudenmukaisia ja saavutettavia kaikille käyttäjille. (Hähnert 2023.)



Kuva 1. Kestävän kehityksen kolme pilaria. (Purvis 2018, 682).

Kestävän kehityksen tavoitteet (engl. *sustainable development goals*) ovat moniulotteisia ja sisältävät sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyiden ulottuvuudet. Tavoitteet pyrkivät muun muassa vähentämään köyhyyttä, epätasa-arvoa ja epäoikeudenmukaisuutta, edistämään koulutuksen ja terveydenhuollon saatavuutta, suojelemaan luontoa ja torjumaan ilmastonmuutosta sekä kehittämään vastuullista tuotantoa ja kumppanuuksia terveen talouden saavuttamiseksi. YK on julistanut nämä tavoitteet tärkeäksi agendaksi vuoteen 2030 asti ja pyrkii saamaan kaikki maat sitoutumaan niiden toteuttamiseen. (SDG n.d.)

Seuraavissa alaluvuissa avaan tarkemmin kestävää UX-suunnittelua ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen näkökulman kautta.

2.1 Ekologinen kestävyys UX-suunnittelussa

Kestävän kehityksen ytimessä on ekologinen kestävyys, eli biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien säilyttäminen, samalla kun ihmisen taloudellinen ja materiaallinen toiminta sopeutetaan luonnon kestokykyyntä pitkällä aikavälillä. Tärkeitä periaatteita ovat haittojen ennaltaehkäisy ja torjuminen niiden alkulähteillä sekä mahdollisuuksien mukaan aiheuttajien vastuullisuus haittojen kustannuksista. Ekologinen kestävyys edellyttää ympäristön tilan tarkkaa seuranta ja toimia sen heikkenemisen estämiseksi. Tämä on tärkeää, jotta voimme suojella biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemien toimintaa, jotka ovat elämän edellytys maapallolla. Yhteistyö kansallisesti ja kansainvälisesti on avainasemassa, jotta voimme saavuttaa kestävä kehityksen tavoitteet ja turvata planeettamme tulevaisuuden. (Ympäristöministeriö n.d.)

UX-suunnittelun näkökulmasta ympäristövaikutusten huomioiminen on yhtä tärkeää kuin minkä tahansa ammatin näkökulmasta. Lisäksi UX-suunnittelijoilla on valtava vaikutus digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja sitä kautta myös niiden ympäristövaikutuksiin. Yksi suurimmista ympäristötekijöistä tänä päivänä on IT-sektori, johon myös UX-suunnittelijat kuuluvat. UX-suunnittelijoilla onkin valtava vaikutus muun muassa datan käytön määrään ja sitä kautta energian kulutukseen. (Costa Brabo 2015.)

Tom Greenwood käsittelee kirjassaan *Sustainable Web Design* (2021) laajasti ekologiseen kestävyteen liittyviä huomioita UX-suunnittelun näkökulmasta. On monia eri keinoja, kuinka suunnittelija voi vaikuttaa ympäristöön omalla työllään:

- Suunnittelemalla yksinkertaisia ja tehokkaita käyttöliittymiä, jotka kuluttavat vähemmän energiaa ja resursseja. Tämä tarkoittaa esimerkiksi yksinkertaisten käyttöliittymien suosimista, jotka eivät

sisällä liikaa kuvia, videoita tai muita raskaita resursseja. (Greenwood 2021, luku 1.)

- Käyttämällä kevyempiä fontteja ja vähemmän grafiikkaa sivuilla. Tämä vähentää sivujen latausaikaa ja siten myös energiankulutusta. (Greenwood 2021, luku 3.)
- Huolehtimalla siitä, että sivustojen ja sovellusten koodi on tehokasta ja optimoitua, jotta ne kuluttavat mahdollisimman vähän resursseja. (Greenwood 2021, luku 4.)
- Käyttämällä skaalattavia vektorikuvia sivustoilla, mikä auttaa välttämään kuvien lataamiseen liittyvää energiankulutusta. (Greenwood 2021, luku 3.)
- Huomioimalla käyttäjien käyttämät laitteet ja niiden energiankulutus. Esimerkiksi tumman teeman käyttäminen voi auttaa säästämään energiaa, jos käyttäjä käyttää AMOLED-näyttöä. (Greenwood 2021, luku 2.)
- Käyttämällä uusiutuvaa energiaa sivustojen ja sovellusten ylläpidossa ja kehityksessä. (Greenwood 2021, luku 5.)
- Muistuttamalla käyttäjiä sivuston tai sovelluksen ympäristövaikutuksista ja kannustamalla heitä käyttämään sitä vastuullisesti. (Greenwood 2021, luku 3.)

On hyvä huomioida, että ympäristönäkökulman huomioiminen ei tarkoita ainoastaan vähäisen energiankulutuksen tavoittelua, vaan myös muita ympäristöön liittyviä seikkoja, kuten materiaalitehokkuutta ja kierrätettävyyttä. Kestävyyden huomioiminen vaatii monialaista yhteistyötä, ja UX-suunnittelijoiden olisi hyvä tehdä yhteistyötä kestävään kehitykseen erikoistuneiden asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi käyttäjät ovat tärkeä osa ekologisesti kestävästä UX-suunnittelusta, ja heidän käyttäytymistään ja tarpeitaan on tärkeä huomioida suunnittelussa. Esimerkiksi käyttäjien käyttämien laitteiden energiankulutus voi vaihdella suuresti, joten UX-suunnittelijoiden on tärkeä

tunnistaa nämä erot ja pyrkiä suunnittelemaan ratkaisuja, jotka sopivat erilaisiin käyttöympäristöihin. (Greenwood 2021, luku 2.)

Yhteenvedona voidaan todeta, että ekologinen kestävyys on tärkeä osa UX-suunnittelua, ja sen huomioiminen vaatii monialaista yhteistyötä, käyttäjäkeskeistä suunnittelua ja kestävyuden huomioimista suunnitteluprosessin kaikissa vaiheissa.

2.2 Sosiaalinen kestävyys UX-suunnittelussa

Sosiaalisen kestävyuden tärkein haaste on taata hyvinvoinnin jatkuminen sukupolvelta toiselle. Tämä tarkoittaa, että meidän täytyy löytää ratkaisuja väestönkasvun, köyhyyden, ruoka- ja terveydenhuollon, sukupuolten välisen epätasa-arvon ja koulutuksen järjestämisen kaltaisiin haasteisiin, jotka ovat maailmanlaajuisia ja vaikuttavat negatiivisesti ekologiseen ja taloudelliseen kestävyteen. Nämä haasteet edellyttävät merkittäviä ponnistuksia sekä yksittäisiltä valtioilta että kansainväliseltä yhteisöltä. (Ympäristöministeriö n.d.)

Kolme suurinta sosiaalisen kestävyuden ongelmakohtaa, joihin UX-suunnittelija voi vaikuttaa, ovat mielenterveys, saavutettavuus sekä tasa-arvo-ongelmat (Dähnert 2023).

UX-suunnittelijoilla on kyky tehdä hyvää sosiaalisesti kestäväällä UX-suunnittelulla, sillä suunnittelijoilla on taitoja ja asiantuntemusta ratkaista monimutkaisia sosiaalisia ja kulttuurisia haasteita. UX-suunnittelijoiden koulutus rohkaisee luovaan ajatteluun ja kokonaisvaltaiseen ihmiskeskeiseen suunnitteluperspektiiviin, joka on erityisen arvokasta, kun käsitellään kompleksisia yhteiskunnallisia ongelmia. UX-suunnittelijoilla on myös taito käyttää visuaalisia ja interaktiivisia elementtejä vaikuttaakseen ihmisten tunteisiin ja kiinnittääkseen huomiota haluamiinsa asioihin. Suunnittelijat voivat myös edistää sosiaalista muutosta luomalla ratkaisuja, jotka innostavat ihmisiä ja yhteisöjä toimimaan tärkeiden asioiden puolesta. Sosiaalisesti kestävä UX-suunnittelun tekeminen vaatii yhteistyötä muiden sidosryhmien, kuten yhteisön

jäsenten, päättäjien ja asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi suunnittelijoiden on otettava huomioon eettiset ja sosiaaliset vaikutukset työssään. UX-suunnittelijoiden on huolehdittava siitä, että heidän ratkaisunsa ovat inklusiivisia ja huomioivat eri ihmisryhmien tarpeet ja näkökulmat. (O'Donoghue 2023.)

2.3 Taloudellinen kestävyys UX-suunnittelussa

Taloudellinen kestävyys on tärkeä perusta yhteiskunnan toiminnalle ja hyvinvoinnille. Se tarkoittaa talouskasvua, joka ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristölle tai yhteiskunnalle pitkällä aikavälillä. Taloudellisen kestävyuden tavoitteena on saavuttaa tasapaino talouskasvun, sosiaalisen hyvinvoinnin ja ympäristönsuojelun välillä. (Ympäristöministeriö, n.d.)

Kasvun jälkeisen talouden (engl. *post-growth*) tavoitteena on korvata käytetyt resurssit kestävillä vaihtoehdoilla. Tämä edellyttää perusteellista muutosta talouden peruseriaatteissa. UX-suunnittelijat ovat eturintamassa tämän muutoksen toteuttamisessa, ja suunnittelijoilla on tarvittavat työkalut uusien haasteiden kohtaamiseen. Suunnittelijoiden tehtävänä on täyttää potentiaalimme välttää pahin ilmastokriisi ja sopeutua uusiin todellisuuksiin keskittymällä eettisesti ja kestävästi ihmisten oikeisiin tarpeisiin. (Gavrilo 2022.)

Suunnittelijoiden rooli on löytää kestäviä ratkaisuja muutokseen, keskittyen käyttäjien tarpeisiin ja kontekstiin. Suunnittelijat eivät enää pyri vain kehittämään uusinta teknologiaa, vaan korvaamaan menetetyt tai taloudellisesti kestäättömät vaihtoehdot kestävillä ratkaisuilla. (Nemeth 2022.)

3 UX-suunnittelijan vaikutus liiketoiminnan edistämiseen

UX-suunnittelu keskittyy tuotteiden luomiseen, jotka tarjoavat käyttäjille merkityksellisiä ja relevantteja kokemuksia. Prosessi sisältää tutkimuksen, luonnostelun ja prototyyppien tekemisen sekä käyttöliittymien testaamisen, jotta

varmistetaan niiden toimivuus ja tehokkuus. UX-suunnittelun avulla voidaan yksinkertaistaa käyttäjien itsepalvelua ja auttaa heitä löytämään vastaukset kysymyksiinsä, mikä vähentää tukikustannuksia. Tavoitteena on luoda parempia käyttäjäkokemuksia. Tämä voi antaa yritykselle kilpailuetua ja edistää liiketoiminnan kasvua. (Raikwar 2022.)

3.1 Mitä on liiketoimintalähtöisyys?

Liiketoimintalähtöisyydellä tarkoitetaan yrityksen ja liiketoiminnan kannattavuuden ja taloudellisen menestyksen edistämistä.

Liiketoimintalähtöinen yritys pyrkii kasvattamaan voittoa ja markkinaosuuttaan, kehittämään uusia tuotteita ja palveluita sekä parantamaan tehokkuuttaan ja tuottavuuttaan. (Kévin 2022.) Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi kustannuksien leikkaamista, markkinointikampanjoiden suunnittelua tai uusien liiketoimintalueiden avaamista. Liiketoimintalähtöinen suunnittelija pyrkii vastaamaan käyttäjien tarpeisiin ja odotuksiin, jotta se voi menestyä kilpaillussa liiketoimintaympäristössä. Liiketoimintalähtöisyys ei välttämättä sulje pois vastuullisuutta tai yhteiskunnallista vaikuttavuutta, mutta ne eivät välttämättä myöskään ole sen ydintavoitteissa. (Tan 2021.)

3.2 UX-suunnittelun hyödyt liiketoiminnassa

Hyvä UX-suunnittelija edistää liiketoiminnan tavoitteita luomalla käyttäjäystävällisempiä tuotteita ja palveluita, jotka parantavat käyttäjäkokemusta ja lisäävät käyttäjien tyytyväisyyttä. Tämä johtaa yleensä parempaan asiakasuskollisuuteen ja lisääntyneeseen käyttäjien sitoutumiseen ja näin ollen tuottaa parempaa tulosta yritykselle. UX-suunnittelijalla on myös mahdollisuus auttaa yritystä erottumaan kilpailijoistaan luomalla tuotteita, jotka ovat helpommin käytettävissä ja tarjoavat paremman kokemuksen käyttäjille. Tämä voi auttaa yritystä houkuttelemaan ja säilyttämään enemmän käyttäjiä, mikä voi johtaa parempaan markkinaosuuteen ja lisääntyneeseen liikevaihtoon. (Yazdi 2023.)

Lisefski (2020) kertoo artikkelissaan tavoitteiden tärkeydestä. Mikäli päätavoitteena on liiketoiminnan edistäminen taloudellisesti, voi se vaikuttaa negatiivisesti lopputulokseen. Jos kuitenkin rahallinen tavoite unohdetaan, on projektin eteneminen mielekkäämpää ja näin ollen myös tehokkaampaa, mikä luonnollisesti johtaa siihen, että lopputuloksesta tulee parempi ja asiakkaat saavat paremman käyttökokemuksen. Asiakkaiden tyytyväisyys edistää myös automaattisesti yrityksen taloudellista kasvua. (Lisefski 2020.)

4 Kulkevatko kestävyys ja liiketoimintalähtöisyys käsi kädessä?

Kestävyys ei tarkoita voittojen uhraamista tai menestyksen sivuuttamista, vaan siitä on tullut tärkeä elementti yritysten menestykselliselle strategialle. Yritys, joka ei huomioi kestävyttä, altistaa itsensä monille riskitekijöille ja menestyy huonommin useilla mittareilla, mukaan lukien kannattavuus, kasvu ja työntekijöiden pysyvyys. (Chladek 2019.)

4.1 Kestävän suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhteys

Meunier Kévin pohtii artikkelissaan *A Guide to Business-driven UX* liiketoimintalähtöistä UX-suunnittelua ja sen hyötyjä. Liiketoimintaa edistävät osastot ja suunnittelutiimit kohtaavat helposti ristiriitoja, sillä joskus liiketoiminnan päätökset voivat olla haitallisia käyttäjille. On kuitenkin tärkeää, että molemmat osapuolet ymmärtävät, että käyttökokemuksen arvostaminen on pitkällä aikavälillä kannattavaa yritykselle. Tehokas yhteistyö perustuu osapuolten roolien selkeään määrittelyyn, jossa liiketoimintaosasto määrittelee strategian ja tavoitteet, ja suunnittelutiimi suunnittelee käyttäjäkeskeisen kokemuksen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Tasapainoisen lähestymistavan avulla voidaan yhdistää liiketoimintatavoitteet ja käyttäjän tarpeet luoden onnistuneita ja kannattavia ratkaisuja. (Kévin 2022.)

Yrityksen maineen ja asiakkaiden menettämisen riski kasvaa, jos yritys joutuu esimerkiksi jonkinlaisen skandaalin keskipisteeksi. Skandaalit aiheuttavat imagotappioita, ja niiden ratkaisuun vaaditaan paljon resursseja, jotka vievät huomiota pois liiketoiminnan ydintehtävistä. Siksi on tärkeää välttää epäeettisiä käytäntöjä, jotka voisivat johtaa esimerkiksi ympäristövahinkoihin tai turvattomien työolosuhteiden luomiseen. Kestävän strategian noudattaminen, joka suojaa ympäristöä, käyttäjiä ja työntekijöitä, auttaa suojaamaan yrityksen mainetta ja välttämään mahdolliset vahingolliset tapahtumat. (Chladek 2019.)

Kestävän UX-suunnittelun periaatteiden noudattaminen voi myös auttaa yrityksiä saavuttamaan pitkän aikavälin liiketoiminnallisia tavoitteita, kun ne ottavat huomioon kestävän kehityksen periaatteet ja toimivat vastuullisesti ympäristön ja yhteiskunnan kannalta. UX-suunnittelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa miettimällä lisää ammatillisia vastuita ja tiedostamalla työnsä vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan. (Bernardino 2020.)

Kestävyys on hyödyllistä liiketoiminnalle useista syistä, ei pelkästään ympäristön kannalta. Yritysvastuun ja kestävän kehityksen merkitys on kasvanut, ja sitä pidetään nyt liiketoimintamallina, jossa yritykset luovat sosiaalisia ja ympäristöllisiä hyötyjä samalla kun tavoittelevat voittoa. Kestävyys houkuttelee ja sitouttaa työntekijöitä, ja monet nuoret työntekijät pitävät yrityksen kestävyysagendaa tärkeänä tekijänä työpaikan valinnassa. Kestävyyden avulla yritykset voivat myös luoda arvoa, vähentää kustannuksia ja edistää innovaatioita. Lisäksi kestävyys vahvistaa brändin mainetta, lisää kuluttajien kysyntää ja tarjoaa uusia markkinamahdollisuuksia. Kestävyydestä voi tulla yrityksen kilpailuetu, ja monet suuret yritykset panostavat vahvasti kestävyteen markkinoinnissaan. Kestävyys on siis sekä taloudellinen strategia että mahdollisuus vaikuttaa positiivisesti yhteiskuntaan. (Paysse 2022.)

Avain menestykseen on auttaa sekä liiketoiminta- että UX-osastoa keskittymään yhteiseen suuntaan hyödyntämällä prosessia, jossa yhdistetään käyttäjien tarpeet ja liiketoimintastrategia tarjoten selkeät ohjeet

käyttäjäkokemuksen kehittämiseksi liiketoiminnan tavoitteiden pohjalta ja ohjaten suunnitteluvaiheita (Kévin 2022).

4.2 Kestävän suunnittelun varjopuolet

Myös kestäväällä kehityksellä ja sen huomioimisella liiketoiminnassa on nurjat puolensa (Masiukiewicz 2022). Ilmastohaasteet ja kestävyys ovat päivä päivältä enemmän ja enemmän ihmisten tietoisuudessa. McKinseyn raportin *‘True Gen’: Generation Z and its implications for companies* mukaan Z-sukupolvi on nouseva kuluttajaryhmä, ja he ovat taipuvaisempia käyttämään rahaa tuotteisiin, palveluihin ja brändeihin, jotka tunnetaan kestävydestä (Francis & Hoefel 2018). Myös yritykset ovat tietoisempia kuluttajien kestävästä arvoista, ja jotkut yritykset näin ollen sortuvat käyttämään enemmän rahaa kestävä kehityksen markkinointiin kuin ympäristövaikutusten minimoimiseen. Tätä kutsutaan viherpesuksi (engl. Greenwashing). (Masiukiewicz 2022.)

Kestävän suunnittelun suurin väärinkäsitys on sen käyttäminen tapana luoda vähemmän huonoja versioita kestävämmistä ratkaisuista. Esimerkiksi autoteollisuus mainostaa vihreitä ajoneuvojaan, jotka käyttävät tehokkaampia polttomoottoreita, mutta se ei poista autojen ympäristövaikutuksia. Totuus on, ettei ole olemassa täysin ympäristöystävällistä polttoainetta. Vaikka puhtaampi poltto on parempi vaihtoehto, meidän on ymmärrettävä, että kestävyden kannalta meidän täytyy luopua fossiilisista polttoaineista kokonaan. (Make the change 2021.) Voidaan päätellä, että sama periaate pätee myös digitaaliseen suunnitteluun ja palveluiden energiankulutukseen. Pelkkä energiatehokkuus ei riitä, koska kulutus jatkuu silti.

5 Haastattelu osana tutkimusta

Tässä opinnäytetyössä aineistonhankintamenetelmänä on käytetty laadullista eli kvalitatiivista haastattelua. Haastattelu on joustava tapa saada informaatiota asiantuntijoilta aiheeseen liittyen. Haastattelun aikana on mahdollista käydä

kysymykset läpi keskustellen ja joustavasti pyytää tarkennusta johonkin vastaukseen. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 85.)

Haastattelu on rakennettu etukäteen teemahaastatteluksi, jolloin haastateltaville on ennen haastattelua kerrottu haastattelun kolme teemaa. Tämän kaltaisessa haastattelussa eteneminen on teemojen varassa. Teemahaastattelu on avoin tilaisuus, jossa haastattelija ja tiedonantaja eli haastateltava keskustelevat teemoista avoimesti ja kysymykset elävät. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 85–86.)

5.1 Haastattelun tarkoitus

Tutkimuksen tavoitteena oli ymmärtää, kuinka kestävä suunnittelu otetaan mukaan UX-suunnittelijan työhön, kun työtä ohjaavat liiketoiminnan taloudelliset tavoitteet. Tavoitteena oli ymmärtää UX-suunnittelijoiden näkökulmia aiheeseen sekä tutkia, minkälaisia haasteita tai mahdollisuuksia aiheen ympärillä on.

Suoritin opinnäytetyötäni varten kvalitatiivisen haastattelun neljälle UX-suunnittelijalle. Valitsin metodiksi kvalitatiivisen tutkimuksen, jotta saisin mahdollisimman yksityiskohtaista tietoa alan ammattilaisilta aiheeseen. Haastateltaviksi valitsin kokeneita UX-suunnittelijoita, joille kestävä suunnittelu ei ole vieras käsite. Lisäksi joukkoon mahtuu suunnittelija tai suunnittelijoita, jotka eivät itse varsinaisesti ole perehtyneet kestävään suunnitteluun, jotta saisin mahdollisimman paljon diversiteettiä tutkimustulokseeni. Haastattelun tarkoituksena on kuulla alalla työskennelleiden UX-suunnittelijoiden mielipiteitä siitä, voiko kestävää suunnittelua toteuttaa liiketoimintalähtöisesti.

5.2 Haastattelun toteutus ja analysointi

Haastattelut anonymisoitiin analyysissä, eikä opinnäytetyössä mainita haastateltavien henkilötietoja, tai mitään tietoja, joista haastateltavat olisi tunnistettavissa. Haastattelut toteutettiin Zoom-videopuhelun välityksellä, ja haastattelut nauhoitettiin. Haastateltaville annettiin haastateltavan informointilomake, jonka lisäksi heiltä pyydettiin suostumus tutkimukseen

osallistumisesta kirjallisena. Haastattelun nauhoitukseen kysyttiin myös erikseen lupa haastateltavilta.

Haastattelu toteutettiin teemahaastatteluna, ja se koostui neljästä eri teemasta:

- Kestävä UX-suunnittelu
- Liiketoimintalähtöisyys UX-suunnittelussa
- Kestävän kehityksen kolme pilaria:
 - (a) ekologinen
 - (b) sosiaalinen
 - (c) taloudellinen
- Kestävän ja liiketoimintalähtöisen suunnittelun väliset haasteet ja mahdollisuudet

Haastattelun ensimmäisessä osiossa hahmotettiin haastateltavan käsitys kestävästä suunnittelusta ja annettiin haastateltavalle tilaa kertoa oma näkemyksensä kestävästä suunnittelusta. Lisäksi haastateltavalla oli mahdollisuus kertoa mielipiteensä kestävä kehityksen tärkeydestä.

Toisessa vaiheessa kysyttiin liiketoimintalähtöisyydestä UX-suunnittelussa sekä annettiin haastateltavien pohtia sen tärkeyttä. Haastateltavilta kysyttiin, mitä liiketoimintalähtöisyys ja liiketoiminnan edistäminen heille tarkoittaa.

Kolmannessa vaiheessa syvennyttiin kestävä kehityksen kolmeen pilariin eli ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen kestävyteen. Haastateltavilta kysyttiin kunkin osa-alueen huomioimisesta omassa työssään ja kartoitettiin laajemmin, mitä kestävä suunnittelu haastateltaville tarkoittaa.

Viimeisessä vaiheessa selvitettiin mahdollisia haasteita ja mahdollisuuksia kestävä suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden huomioimisessa suunnittelutyössä.

Analysoin tutkimusaineiston hyödyntäen laadullista sisällönanalyysia, joka on yleisesti käytetty menetelmä teemahaastatteluiden analysoinnissa (Tuomi & Sarajärvi 2018). Ensin litteroin nauhoitteet tekstimuotoon, jotta niitä oli helpompi lähteä analysoimaan ja tuomaan osaksi opinnäytetyökokonaisuuttani.

Litteroinnin jälkeen tutkimusaineisto analysoitiin ja vastaukset teemoitettiin. Eri haastatteluista haettiin yhtäläisyydet sekä erilaisuudet. Analyysivaiheessa teemoista tehdyt löydökset koottiin yhteen johtopäätöksiksi opinnäytetyöhön.

6 Haastattelun tulokset ja johtopäätökset

Haastattelu toteutettiin neljälle suunnittelun ammattilaiselle, joista yksi oli kestävän kehityksen asiantuntija. Loput kolme haastateltavaa olivat UX-suunnittelijoita tai tuotesuunnittelijoita eripituisilla työkokemuksilla.

Haastatteluiden anonymisoinnin yhteydessä haastattelijoiden nimet muutettiin. Alla oleva taulukko 1 esittää haastateltavien keksityt nimet, työnimikkeet sekä koulutustaustan.

Taulukko 1. Haastateltavien tiedot ja koulutustausta

Haastateltava	Työnimike	Työkokemus	Koulutus
Anni	Design Consultant	4 vuotta	Master of Arts
Joona	UX Designer	3 vuotta	Muotoilija
Maija	Senior UX & Service Designer	10 vuotta	Bachelor of Arts & Master of Science
Saara	Product Designer	3+ vuotta	Muotoilija

Tuloksia tarkastellessa on tärkeää huomioida, että ne perustuvat yksinomaan haastateltujen henkilöiden näkemyksiin kestävästä suunnittelusta ja liiketoimintalähtöisyydestä sekä niiden yhdistämisen haasteista ja

mahdollisuuksista. Seuraavissa alaluvuissa käsitellään haastatteluista saatuja vastauksia, jotka on jaoteltu eri teemoihin. Jokaisen alaluvun sisällä esitetään teeman pohjalta tehtyjä johtopäätöksiä.

6.1 Kestävän suunnittelun tärkeys

Kaikki suunnittelijat olivat kuulleet kestävästä kehityksestä ja olivat tietoisia nykypäivän ongelmista. Suunnittelijat olivat yhtä mieltä siitä, että kestävä kehitys on huomioitava myös UX-suunnittelussa, ja pitivät kestävyyttä tärkeänä. Suunnittelijoiden vastaukset korostivat kestävä kehityksen merkitystä suunnittelijan työssä ja sen vaikutusta maailman tilanteeseen.

Anni painotti, että suunnittelijoiden rooli on merkittävä siinä, mihin suuntaan maailma kehittyy ja miten suuri vaikutus heillä on suunnittelutyönsä kautta. Hän korosti tarvetta ottaa huomioon maailman tilanne ja suunnitella vastuullisesti:

Se on tosi tärkeää ylipäättään suunnittelutyössä. Tosi tärkeää, jos ajattelee maailman tilannetta ja sitä mihin suuntaan me olemme menossa ja miten isosti me suunnittelijana voidaan vaikuttaa siihen, että mitä me suunnittelemme. – Anni

Maija puolestaan mainitsi, että nykyään on herätty siihen, että maapallon resurssit ovat rajallisia erityisesti raaka-aineiden ja energian osalta. Hän korosti myös sitä, että on syntynyt ongelmia, joihin ei ole varauduttu. Tämä viittaa kestävä kehityksen huomiotta jättämisen seurauksiin, kuten ympäristön heikkenemiseen ja resurssien ehtymiseen.

Joo siis kyllähän se on ihan olennaista, että varsinkin nykyään on herätty siihen, että maapallon resurssit ovat rajalliset jo ihan raaka-aineista ja energiasta puhuttaessa. Ja sitten se, että on syntynyt sellaisia ongelmia, mihin ei olla varauduttu. – Maija

Näiden lausuntojen perusteella voidaan päätellä, että asiantuntijat ovat tietoisia kestävä kehityksen tärkeydestä suunnittelutyössä. He ymmärtävät, että suunnittelijat voivat vaikuttaa merkittävästi tulevaisuuden kehitykseen ja pyrkivät ottamaan vastuunsa huomioon suunnittelutyössään. Tämä heijastaa yleistä

kasvavaa tietoisuutta ja huolta ympäristön tilasta sekä tarvetta kestävämpiin ratkaisuihin suunnittelun alalla.

6.2 Liiketoimintälähtöisyyden merkitys suunnittelijan työssä

Suurin osa suunnittelijoista piti liiketoimintälähtöisyyttä ja sen huomioimista omassa työssään tärkeänä. Liiketoimintälähtöisyys on kiistatta merkittävä tekijä UX-suunnittelijan työssä, ja sen huomioon ottaminen on välttämätöntä sekä organisaation menestyksen että suunnittelijoiden työpaikkojen säilymisen kannalta. Liiketoimintälähtöisyys tarkoittaa suunnittelupäätösten tekemistä ottaen huomioon organisaation tavoitteet, tarpeet ja liiketoiminnalliset vaatimukset. Tämä näkökulma varmistaa, että käyttäjäkokemuksen parantaminen tukee samalla organisaation menestystä ja tavoitteiden saavuttamista.

Totta kai on tärkeää. Jos ei ole sitä liiketoiminnallista puolta, niin ei sitten ole meidän duuniakaan. Loppupeleissä kun me tehdään hyviä ja käyttäjille mukavia palveluita, niin ne käyttää niitä enemmän, mutta myös sitä kautta ne yritykset ja organisaatiot saa siitä fyffeä, jota kautta sitten ne maksaa meidän palkat. – Joonas

Suunnittelijan on tärkeää ymmärtää asiakkaan liiketoimintaa ja tavoitteita, jotta hän voi tehdä kestäviä valintoja ja suunnitella ratkaisuja, jotka edistävät asiakkaan liiketoimintaa. Käyttäjakeskeisyys ja liiketoimintälähtöisyys eivät ole vastakkaisia, vaan ne voidaan yhdistää toisiinsa luomalla käyttäjille arvokas ja samalla liiketoiminnallisesti kannattava käyttäjäkokemus.

Eryisesti yksityisen sektorin projekteissa liiketoimintälähtöisyys on korostetun tärkeää. Suunnittelijan on kyettävä ymmärtämään asiakkaan taloudellista hyötyä ja suunniteltujen ratkaisujen vaikutusta organisaation menestykseen. Liiketoimintatavoitteiden saavuttaminen voi tarkoittaa esimerkiksi myynnin lisäämistä, käyttäjien sitouttamista, brändin rakentamista tai tehokkuuden parantamista.

Mutta just se, että jos tekee yksityisen puolen toimijalle, niin totta kai se liiketoimintalähtöisyys on otettava huomioon, koska se on tavallaan se mitä varten sitä mun työtä myöskin ostetaan. – Saara

Yksi neljästä suunnittelijasta koki liiketoimintalähtöisyyden enemmänkin pakollisena pahana. Aineiston vastaukset heijastavat toivetta siirtyä nykyisestä talousajattelusta ja liiketoimintalähtöisyydestä kohti yhteisvastuullisempaa ja ihmisten hyvinvointiin keskittyvää ajattelutapaa. Nykyinen talousmalli nähdään rajoittuneeksi, ja toiveena on päästä eroon talouskasvun tavoittelusta ja sen sijaan keskittyä luomaan hyvinvointia ja kukoistusta ihmisille ja muille olennoille. Maija tunnisti liiketoimintalähtöisyyden nykyisessä talousmallissa välttämättömäksi, mutta samalla kaipasi muutosta kohti uudenlaista ajattelutapaa.

Toivon että päästäisiin siihen ajatteluun, että ei sen tarvitse olla eikä se voikaan semmoinen pysyvä tapa toimia ja elää. Täytyisi jotenkin yrittää saada sitä yhteisvastuullisuutta ja sitä enemmän sellaista ajattelua, että tehdään asioita, ei sen rahan tai jonkun talouskasvun vuoksi, vaan sen takia, että ihmisille ja muille olennoille sitä hyvinvointia ja kukoistamista, mikä sitten taas on filosofisena ajatuksena paljon pidempi ja tuhansia vuosia ollut ajatuksena. Mutta onhan se liiketoimintalähtöisyys nykyisessä talousmallissa ja tällaisessa länsimaisessa varsinkin tavallaan välttämätön paha, mutta kyllä näkisin, että siihen tarvitaan muutosta. – Maija

6.3 Kestävyyden ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisen haasteet

Aineiston analyysissä kävi ilmi useita haasteita kestävyyden ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisessä. Suurin osa haastattemistani suunnittelijoista mainitsi yhtenä haasteena ristiriitaiset tavoitteet. Kestävyys ja liiketoimintalähtöisyys voivat joskus olla ristiriidassa toistensa kanssa. Kestävyyteen pyrkivät ratkaisut saattavat vaatia resursseja, jotka saattavat olla ristiriidassa organisaation taloudellisten tavoitteiden kanssa.

Ehkä haasteena on arvoriidat, että aika paljon just riippuu siitä, että ketä siellä ylemmillä istuimilla istuu, ketkä siellä on päättäjien rooleissa ja mitkä ne arvot ja tavoitteet on siellä. Jos oikeasti on sitä tahtotilaa, niin kyllähän se sitten näkyy siellä ehkä organisaatiossa ja sitten niissä työntekijöissä missä ja mitä ne tekevät. – Joona

Toinen vahvasti esiin noussut haaste kestävyuden ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisessä oli aikataulut ja budjetit. Kestävyyteen liittyvät parannukset koetaan vaativan enemmän aikaa ja resursseja, mikä voi olla haasteellista organisaation aikataulujen ja budjettien näkökulmasta.

Tietysti myös se, että jos ottaa kestäväen suunnittelun mukaan hankkeeseen, niin se vaatii enemmän työtä ja ajattelua, koska totta kai sun pitää pystyä huomioimaan silloin paljon laajemmin kaikki ympäristöt ja sosiaaliset ryhmät, mikä vaatii enemmän aikaa, niin sitten totta kai se myös maksaa yritykselle varmastikin. Voihan se olla, että sen osaksi ottaminen on tosi sujuvaa eikä vaadi lisää työaikaa. Mutta nyt jos mä ajattelen, että jossain testauksissa mun pitäisi vielä laajemmin ottaa tietyt sosiaaliset ryhmät huomioon tai vaikka miettiä laajemmin kestävää kasvua, niin mä uskon että se veisi multa enemmän työaikaa, mikä sitten tarkoittaa taas yritykselle kustannuksia siihen hankkeeseen lisää, niin ehkä se voi olla myös semmoinen haaste siinä, että jos saadaan rahaa taloudelliseen kasvuun, niin sitten sä helposti saat nopeammin niitä tuloksia pääset lähemmäs sitä päämäärää, mutta niin kuin sanoin, niin se ei välttämättä ole niin kestävää kuin se, että sen tekisi kestävästi taloudellisena kasvuna. – Anni

Tietenkin käytännössä, jos mietitään vaikka jotain saavutettavuutta, niin saattaa olla, että jos käytännön projekteissa esimerkiksi on pienet budjetit, niin se saattaa tietenkin hankaloittaa sitä, että pystytäänkö sitä miettimään aina sitten ihan sillä tasolla, kun ehkä henkilökohtaisesti haluaa. – Saara

Haasteelliseksi koettiin myös kestävyuden mitattavuus. Kestävyyden vaikutusten mittaaminen ja osoittaminen liiketoiminnalle voi olla vaikeaa. Organisaation on saatava selkeää näyttöä siitä, miten kestävyystoimenpiteet vaikuttavat liiketoiminnan menestykseen ja taloudelliseen suorituskykyyn.

Kestäväen suunnittelun impakti on tosi vaikea tuoda silleen nopeasti näkyväksi, kun sitten taas jotain taloudellista kasvua voidaan seurata numeerisin luvuin, jotka kasvaa vaikka sen asiakkaan tilillä tai voidaan seurata myytyjä tuotteita tai mitä ikinä. Ehkä jotenkin siinä mitattavuudessakin voisi miettiä tai voisi ainakin ehdottaa, että voisiko siihen tuoda jotain muitakin mittareita kuin vaan se liiketoiminnallinen ja siihen viittaava mittari, että voisiko siinä olla jotain laadullisia mittareita kestävyteen liittyen. – Anni

6.4 Liiketoimintalähtöisen ja kestäväen suunnittelun yhdistämisen mahdollisuudet

Haasteista huolimatta jokainen neljästä haastateltavasta suunnittelijasta kertoi oman kokemuksensa pohjalta myös paljon mahdollisuuksia kestäväen UX-suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisessä. Jokaisen mielestä liiketoimintalähtöisyyden yhdistäminen kestäväen suunnitteluun tuo organisaatiolle hyötyä.

Haastatteluissa tuli ilmi, että kestävät suunnitteluratkaisut voivat luoda pitkän aikavälin kannattavuutta. Esimerkiksi energiatehokkaat ratkaisut voivat vähentää kustannuksia ja parantaa toiminnan tehokkuutta ajan mittaan.

Esimerkiksi jos on ajateltu sen tuotteen helppoa ylläpidettävyyttä ja päivitettävyyttä, jos digitaalisen palvelun vaikkapa sitten uudelleen ohjelmointia, niin onhan se liiketoiminnalle myös silleen todella hyvä asia, että se on niin kun alusta asti mietitty se digitaalinen palvelu ja sen tekninen toteutus semmoiseksi, että sitä on mahdollisimman helppo ylläpitää, päivittää ja kehittää eteenpäin. Niin sanoisin, että esimerkiksi tuossa mielessä ne tukevat toisiaan tosi hyvin. – Saara

kyllähän siis, jos asiat tehdään kestäväällä tavalla, niin sitten pitkällä aikavälillä se yleensä näkyy siellä liiketoiminnassa. Kustannukset on pienempiä ja sitten ehkä hyvässä tapauksessa tuottokin on suurempaa. Semmoinen yhteys sillä mun mielestä on. – Joonas

Kaikki haastateltavat olivat samaa mieltä siitä, että kestäväen huomioiminen liiketoiminnassa edesauttaa liiketoimintaa menestymään. Kestäväen panostaminen voi tarjota organisaatiolle kilpailuetua markkinoilla. Yhä useammat asiakkaat arvostavat kestäviä ja vastuullisia yrityksiä, mikä voi johtaa parempaan brändimaineeseen ja asiakasuskollisuuteen. Lisäksi kestäväen liittyvät toimenpiteet voivat houkutelaa sidosryhmiä, kuten työntekijöitä, sijoittajia ja yhteisöjä, jotka jakavat samat arvot ja ovat halukkaita tukemaan organisaation toimintaa.

Maailma on jotenkin mun mielestä menossa siihen suuntaan, että kuluttajat ovat tietoisempia siitä mitä ne näkevät ja avaa silmiä esimerkiksi viherpesulle ja kaikelle semmoiselle missä yritetään väärällä tavalla tuoda sitä ekologista näkökulmaa liiketoimintaa edellä esille. Niin kyllä mä sanoisin, että varsinkin meidän nuoret kuluttajat on varmaan

entistä tietoisempia asioista, että tavallaan näkisin, että niiden tasapainottelu nimenomaan vaan vauhdittaa sitä yrityksen menestystä sitten pidemmällä tähtäimellä. – Anni

6.5 Voiko kestävää suunnittelua toteuttaa liiketoimintalähtöisesti?

Jokainen neljästä haastateltavasta oli sitä mieltä, että haasteista huolimatta kestävää suunnittelua voidaan kuitenkin toteuttaa liiketoimintalähtöisesti. Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen vaatii huomattavia muutoksia suunnittelun, koodauksen ja liiketoiminnan lähestymistavoissa. Vaikka kaikki haluavat paremman maailman, hinta ja vaivannäkö voivat saada ihmiset epäröimään kestävien ratkaisujen toteuttamista. Kuitenkin työntekijöiden eettiset kysymykset voivat aiheuttaa ristiriitoja, kun he joutuvat tuottamaan uusia asioita maapallon resurssien kustannuksella.

Mikäli se tarkoittaa sitä, että tavallaan se liiketoiminta perustuu siihen ajatukseen, että tuotetaan Semmoisia välttämättömiä asioita ja palveluita ja systeemejä. Tosiasia on, että ihmiset koko ajan kuluttaa, haluttiin tai ei. Niin tavallaan se, että se on kohtuullista ja siihen tarpeeseen ja siihen, että se tavoite on niin kun hyvinvoinnin edistäminen niin kyllä se silloin ehdottomasti on mahdollista. Kyllä sitä sitten tulee väistämättä sitä taloudellista hyötyä, koska se taloudellinen hyöty tavallaan mahdollistaa sen, että sitä pystytään jatkamaan sitä toimintaa ja kehittämään koko ajan paremmaksi ja kestävämmiksi eri tavoilla. Sekin vaatii sitä taloudellista panosta, että pystytään kehittämään asioita ja tekemään niitä toisenlaisia ratkaisuja. Miksei se voisi olla, ja se koko liiketoiminta perustuu siihen ajatukseen. Niinhän se pitäisikin tulevaisuudessa olla. Useimmat suunnittelijat joskus sanoo, että kyllä ne joutuu työssään painimaan tällöisten henkilökohtaisten eettisten kysymysten kanssa, että miksi olen työssä, jossa tuotan koko ajan uusia asioita, kun tiedän että se on maapallon resursseista pois ja pitäisi vähentää sitä kuluttamista ja päinvastoin kannustaa ihmisiä ja asiakkaita kuluttamaan vähemmän ja tuottamaan vähemmän tavaraa maailmaan, että kyllähän se on tosi ongelmallista tavallaan yhteensovittaa se, mutta sitten taas pitäisi toimeentulo olla ihmisillä. – Maija

Lisäksi Joonas pohti haastattelussa, miten konkreettisesti voitaisiin saada kestävä suunnittelu paremmin mukaan suunnittelijan työhön. Hän pohti kestävyyttä saavutettavuuden ja saavutettavuuslain kautta. EU:n kaltaisella lainsäädäntöelimellä voisi olla merkittävä rooli kestävien käytäntöjen edistämiseksi, kuten GDPR:n tapauksessa.

Kaikkihan haluaa tavallaan paremman maailman. Mutta sitten kun siitä paremmasta maailmasta joutuu maksamaan enemmän. Tai nähdä vaivaa niin sitten se arvo jotenkin häviää yhtäkkiä. Mutta ehkä vähän sama kuin tuossa saavutettavuudessa, kun EU tasolta on tullut direktiivi työn pohjalta ja kaikki jäsenvaltiot on tehnyt omat lainsäädäntönsä. Niin mä näkisin, että tuossa varmaan jollain isolla, just EU:n tapaisella lainsäädäntöelimellä voi olla aika paljon merkitystä sitten tommoisten asioiden tekemiseksi. Ei varmaan jotain GDPR-lakia olisi näin tiukasti ellei EU olisi laittanut jotain googlea ja facebookia vastaan, että ehkä ne on ne jonkinlaiset keinot. Ehkä vähän pakottamallakin. – Joonas

6.6 Johtopäätöksiä

Suunnittelijat ovat tietoisia kestäväen kehityksen merkityksestä suunnittelutyössä. He ymmärtävät, että suunnittelijat voivat vaikuttaa merkittävästi tulevaisuuden kehitykseen ja pyrkivät ottamaan vastuunsa huomioon suunnittelutyössään. Tämä heijastaa yleistä kasvavaa tietoisuutta ja huolta ympäristön tilasta sekä tarvetta kestävämpiin ratkaisuihin suunnittelun alalla.

Liiketoimintälähtöisyys on tärkeä tekijä suunnittelijan työssä. Suunnittelijoiden on ymmärrettävä asiakkaan liiketoimintaa ja tavoitteita voidakseen tehdä kestäviä valintoja ja suunnitella ratkaisuja, jotka edistävät asiakkaan menestystä.

Suunnittelijat kohtaavat haasteita kestävyiden ja liiketoimintälähtöisyyden yhdistämisessä. Ristiriitaiset tavoitteet voivat vaikeuttaa kestävyiden huomioon ottamista, ja kestävyteen liittyvät parannukset voivat vaatia enemmän aikaa ja resursseja, mikä saattaa olla haasteellista organisaation aikataulujen ja budjettien näkökulmasta. Lisäksi kestävyiden vaikutusten mittaaminen ja näyttäminen liiketoiminnalle voi olla vaikeaa.

Vaikka suurin osa suunnittelijoista pitää liiketoimintälähtöisyyttä tärkeänä, aineistossa esiintyi myös toiveita siirtyä kohti yhteisvastuullisempaa ja ihmisten hyvinvointiin keskittyvää ajattelutapaa. Yksi haastateltavista tunnisti nykyisen talousmallin rajoitukset ja toivoi muutosta kohti uudenlaista ajattelutapaa, jossa luodaan hyvinvointia ja kukoistusta ihmisille ja muille olennoille.

Yleisesti ottaen haastatteluiden perusteella voidaan todeta, että kestävän kehityksen periaatteiden täysimääräinen soveltaminen suunnittelijan työhön voi olla vielä kehitysvaiheessa. On kuitenkin positiivista, että haastateltavat tunnistavat kestävän suunnittelun merkityksen ja näkee sen tärkeänä osana suunnittelutyötä. Tulevaisuudessa olisi toivottavaa, että kestävän kehityksen periaatteet integroidaan entistä vahvemmin suunnittelutyöhön ja otetaan huomioon kaikilla kestävän suunnittelun osa-alueilla: ekologisessa, sosiaalisessa ja taloudellisessa kestävyudessa sekä saavutettavuudessa.

Lisäksi voidaan todeta, että suunnittelijat ymmärtävät liiketoimintalähtöisyyden merkityksen, mutta kohtaavat haasteita kestävyuden ja liiketoimintatavoitteiden yhdistämisessä. Haastatteluissa esiintyi toiveita siirtyä kohti yhteisvastuullisempaa ja ihmisten hyvinvointiin keskittyvää ajattelutapaa.

7 Lopuksi

Tämän opinnäytetyön tavoitteet saavutettiin melko hyvin. Tutkimus pyrki selvittämään kestävän UX-suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhteensovittamista sekä suunnittelijoiden mahdollisuuksia tuoda kestävä kehitystä paremmin mukaan työhönsä. Haastatteluiden perusteella selvisi, että suunnittelijat ovat tietoisia kestävän kehityksen merkityksestä ja pyrkivät ottamaan sen huomioon suunnittelutyössään. He ymmärtävät myös liiketoimintalähtöisyyden tärkeyden ja pyrkivät edistämään asiakkaiden menestystä suunnitteluratkaisuillaan. Tämä osoittaa, että tutkimus onnistui tuomaan esiin suunnittelijoiden näkökulmia ja kokemuksia näistä kahdesta näkökulmasta.

Työ onnistui mielestäni tuomaan esiin suunnittelijoiden havaitsemia yhteyksiä ja haasteita kestävän kehityksen ja liiketoimintalähtöisyyden välillä. Ristiriitaiset tavoitteet ja resurssien rajallisuus ovat haasteita, jotka suunnittelijat kohtaavat näiden kahden näkökulman yhdistämisessä. Lisäksi työ onnistui nostamaan esiin suunnittelijoiden toiveita siirtyä kohti yhteisvastuullisempaa ja ihmisten hyvinvointiin keskittyvää ajattelutapaa. Nämä havainnot ovat tärkeitä, sillä ne

auttavat ymmärtämään suunnittelijoiden haasteita ja tarpeita kestävyuden edistämässä.

Työ vahvisti tietoa siitä, miten kestävä UX-suunnittelu ja liiketoimintalähtöisyys voivat kulkea käsi kädessä. Se korosti kestävä kehityksen merkitystä suunnittelutyössä ja suunnittelijoiden vastuuta tulevaisuuden kehityksestä.

Työhön liittyi myös eettisiä näkökohtia, kuten kestävyuden huomioon ottaminen suunnitteluratkaisuissa ja pyrkimys edistää ihmisten hyvinvointia.

Suunnittelijoiden tiedostama vastuu ympäristöstä ja kestävydestä heijastaa eettistä asennoitumista työtä kohtaan.

Opinnäytetyön haasteena oli saada konkreettisia vastauksia aiheen ympärille. Haastatteluissa oli paljon hyvää pohdintaa kestävä UX-suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisen nykytilasta, mutta olisin toivonut enemmän konkreettisia ratkaisuja nykytilan haasteisiin.

Tutkimustyötä voisi jatkaa ja selvittää, miten suunnittelijat voivat konkreettisesti integroida kestävä kehityksen periaatteet paremmin työhönsä ja edistää yhteisvastuullisempaa ajattelutapaa. Työtä voisi jatkaa syventämällä ymmärrystä siitä, miten kestävä UX-suunnittelu voi konkreettisesti edistää liiketoimintaa ja asiakkaiden menestystä. Lisäksi voitaisiin tutkia keinoja, joilla kestävyuden ja liiketoimintalähtöisyyden ristiriitoja voidaan vähentää ja näiden kahden näkökulman yhdistämistä tehostaa. Jatkotutkimuksessa voitaisiin myös laajentaa haastattelujen määrää ja monipuolistaa aineistoa erilaisten suunnittelijoiden näkökulmien saamiseksi.

Tämän työn tuloksia voidaan hyödyntää ja soveltaa monin tavoin.

Suunnittelijoille se tarjoaa näkökulmia kestävä suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämiselle. Organisaatiot voivat hyödyntää tuloksia suunnitteluprosessin kehittämisessä ja kestävä kehityksen periaatteiden huomioon ottamisessa. Lisäksi työ voi palvella alan ammattilaisten kehittymistä tarjoamalla tietoa ja näkemyksiä kestävä suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhteensovittamisesta.

Aiheena oleva ilmiö, kestävä UX-suunnittelu ja sen yhdistäminen liiketoimintalähtöisyyteen, mahdollisesti kehittyä jatkossa entistä tärkeämmäksi ja keskeisemmäksi alalla. Ympäristötietoisuuden lisääntyessä ja kestävyiden merkityksen kasvaessa suunnittelijoiden odotetaan ottavan entistä enemmän vastuuta kestävä kehityksen edistämisessä. Tulevaisuudessa voisi olla tarpeen kehittää suunnittelutyökaluja ja menetelmiä, jotka tukevat kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista suunnittelutyössä.

Lähteet

Chladek, N. 2019. Why you need sustainability in your business strategy. Harvard Business School Online <<https://online.hbs.edu/blog/post/business-sustainability-strategies>>

Clark, OJ. 2020. Green UX: Why it's vital for designers to embrace sustainable web design. Creative Blog. <<https://www.creativebloq.com/features/green-ux>>

Courtneil, J. 2022. Why Is Sustainability Important In Business? Green Business Bureau. <<https://greenbusinessbureau.com/topics/sustainability-benefits-topics/why-is-sustainability-important/>>

Dähnert, S. 2022. Stop stressing your users! For mental health, accessibility and planet earth. Green the web. <<https://greentheweb.com/stop-stressing-your-users/>>

Dähnert, S. 2023. Sustainable UX is more than reducing your website's footprint. Medium. <<https://uxdesign.cc/sustainable-ux-and-ui-design-is-more-than-reducing-your-website-s-footprint-a99c336c151f>>

Francis, T & Hoefel, F. 2018. 'True Gen': Generation Z and its implications for companies. McKinsey. <<https://www.mckinsey.com/industries/consumer-packaged-goods/our-insights/true-gen-generation-z-and-its-implications-for-companies#section->>>

Gavrilo, Z. 2022. How to design for the post-growth world. Medium <<https://uxdesign.cc/how-to-design-for-the-post-growth-world-e4eb2d9f3a78>>

Greenwood, T. 2021. Sustainable Web Design. New York: A Book Apart.

Interaction Design Foundation. n.d. User Experience (UX) Design. <<https://www.interaction-design.org/literature/topics/ux-design>>

Kévin, M. 2022. A guide to Business-driven UX. Medium. <<https://uxdesign.cc/a-guide-to-business-driven-ux-connecting-business-strategy-with-user-needs-19b74e2cba42>>

Lisefski, B. 2020. A Great Design Career Starts with Ignoring Money. Medium <<https://medium.com/swlh/a-great-design-career-starts-with-ignoring-money-298bf2f4475a>>

Make the change. 2021. The Dilemma of understanding Sustainable Design. <<https://www.makethechange.sg/post/the-dilemma-of-understanding-sustainable-design>>

Masiukiewicz, A. 2022. All you need to know about Green UX. Kiwee. <<https://kiwee.eu/blog/all-you-need-to-know-about-green-ux/>>

- Nemeth, A. 2022. Designing for Degrowth. Medium
<<https://medium.com/@aadaam/designing-for-degrowth-3b02dd568d88>>
- O'Donoghue, J. 2023 Designin For Social Good: How Designers Can Make A Difference. MakeIterate. <<https://makeiterate.com/designing-for-social-good-how-designers-can-make-a-difference/>>
- Paysse, M. 2022. 5 Reasons Sustainability Is Beneficial for Business – Not Just The Environment. Forbes Business Development Council.
<<https://www.forbes.com/sites/forbesbusinessdevelopmentcouncil/2022/09/01/5-reasons-sustainability-is-beneficial-for-business-not-just-the-environment/?sh=244f3c93439c>>
- Purvis, B., Mao, Y. & Robinson, D. 2018. Three pillars of sustainability: in search of conceptual origins. Sustainability Science
<<https://link.springer.com/article/10.1007/s11625-018-0627-5>>
- Raikwar, H. 2022. How UX Design Help Business Grow in Many Ways. UX Planet. <<https://uxplanet.org/how-ux-design-help-business-grow-in-many-ways-2dedc8d650b>>
- Tan, A. 2021. Driving design in a business-driven organization. Medium.
<<https://uxdesign.cc/driving-design-in-a-business-driven-organisation-f53663129003>>
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.
- Yazdi, S. 2023. How UX design helps businesses? Medium.
<<https://bootcamp.uxdesign.cc/how-ux-design-helps-businesses-7c4ad2014179>>
- Ympäristöministeriö, N.D. Mitä on kestävä kehitys? <<https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>>

Liitteet

Haastattelu

Teemat:

- Kestävä UX-suunnittelu
- Liiketoimintalähtöisyys UX-suunnittelussa
- Kestävän kehityksen kolme pilaria:
 - (a) ekologinen
 - (b) sosiaalinen
 - (c) taloudellinen
- Kestävän ja liiketoimintalähtöisen suunnittelun väliset haasteet ja mahdollisuudet

Haastattelukysymykset:

1. Kuinka pitkään olet toiminut UX-suunnittelijana?
2. Minkälaisissa UX-projekteissa olet ollut mukana, onko mahdollisesti mitään kestävään suunnitteluun keskittyneitä projekteja taustalla?
3. Mitä kestävä suunnittelu tarkoittaa sinulle UX-suunnittelussa?
4. Oletko kuullut kestävän kehityksen kolmesta osa-alueesta – ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys?
5. Onko kestävä suunnittelu UX-suunnittelussa mielestäsi tärkeää ja miksi?
6. Käytän opinnäytetyössä termiä liiketoimintalähtöisyys, ja tarkoitan sillä liiketoiminnan edistämistä UX-suunnittelussa. Mitä liiketoimintalähtöisyys tarkoittaa sinulle UX-suunnittelun näkökulmasta?
7. Kuinka tärkeänä pidät liiketoimintalähtöisyyttä työssäsi ja miksi?
8. Otatko työssäsi huomioon ympäristövaikutukset ja ekologisen kestävyuden?
 - (a) Jos kyllä niin miten?
 - (b) Onko mielestäsi ekologisen kestävyuden huomioimisessa, sekä liiketoiminnan edistämisessä minkäänlaisia yhtymäkohtia tai

vastakkainasettelua, sekä hyvässä että pahassa? Tukevatko ne toisiaan vai onko mahdollisesti ristiriitoja?

9. Otatko työssäsi huomioon esimerkiksi inklusiivisuuden ja muun sosiaalisen kestävyuden?
 - (a) Jos kyllä niin miten?
 - (b) Onko mielestäsi sosiaalisen kestävyuden huomioimisessa, sekä liiketoiminnan edistämässä minkäänlaisia yhtymäkohtia tai vastakkainasettelua, sekä hyvässä että pahassa? Tukevatko ne toisiaan vai onko mahdollisesti ristiriitoja?
10. Otatko työssäsi huomioon esimerkiksi taloudellisen kestävyuden?
 - (a) Jos kyllä niin miten?
 - (b) Onko mielestäsi taloudellisen kestävyuden huomioimisessa, sekä liiketoiminnan edistämässä minkäänlaisia yhtymäkohtia tai vastakkainasettelua, sekä hyvässä että pahassa? Tukevatko ne toisiaan vai onko mahdollisesti ristiriitoja?
11. Mikä kestävää suunnittelua ja liiketoimintalähtöistä suunnittelua mielestäsi yhdistää?
12. Millaisia mahdollisuuksia näet kestäväen suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisessä UX-suunnittelussa?
13. Entä haasteita?
14. Millaisia keinoja käytät yhdistämään kestäväen suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden UX-suunnittelussa?
15. Mitä vaikutuksia näet kestäväen suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisellä liiketoiminnan menestykseen?
16. Millaisia kehityskohteita näet kestäväen suunnittelun ja liiketoimintalähtöisyyden yhdistämisessä UX-suunnittelussa tulevaisuudessa?
17. Oletko joutunut joskus tekemään valintoja toisen hyväksi, niin että toinen osa-alue kärsii? Kumpi?
18. Onko mielestäsi kestävää suunnittelua mahdollista toteuttaa liiketoimintalähtöisesti?

Muistiinpanot:

- Haastateltavat: UX-suunnittelijat. Voivat olla kiinnostuneita kestävästä suunnittelusta, mutta ei ole välttämätöntä, jotta saisin mahdollisimman paljon diversiteettiä tutkimustulokseeni. Määrä 3–5 (tavoite 5)